

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

про виконання рішення Рахункової палати
від 24 вересня 2024 року № 42-2

**“Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності на тему
“Державна фінансова підтримка бізнесу в умовах воєнного стану”
об’єктами контролю**

Відповідно до Плану роботи Рахункової палати на 2024 рік, затвердженого рішенням Рахункової палати від 23 листопада 2023 р. № 28-5 (зі змінами), проведено аудит ефективності на тему “Державна фінансова підтримка бізнесу в умовах воєнного стану” з метою надання оцінки ефективності та результативності державної фінансової підтримки суб’єктів мікро-, малого, середнього та великого підприємництва.

Захід державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) проводився з лютого по серпень 2024 року на таких об’єктах контролю: Фонд розвитку підприємництва (далі – Фонд) з 28.02.2024 по 14.08.2024, Міністерство фінансів України (далі – Мінфін) з 08.07.2024 по 08.08.2024, Міністерство економіки України (далі – Мінекономіки) з 15.07.2024 по 07.08.2024.

За результатами аудиту встановлено: Фондом загалом забезпечено адміністрування процесу державної підтримки суб’єктам підприємництва (далі – СП). Незапровадження інформаційно-аналітичної системи (далі – ІАС) у Фонді вплинуло на якість, достовірність і повноту показників звітності, що надавалась головному розпоряднику бюджетних коштів, а звітність уповноважених банків не містила розгорнутої структури кредитного портфеля, прогнозних обсягів державної підтримки у розрізі кредитних договорів та структури заборгованості такої підтримки.

Незабезпечення обліку показників розгорнутої структури кредитного портфеля, боргу зі сплати компенсації за кредитами СП, неодноразові зміни цілей і напрямів державної програми “Доступні кредити 5–7–9 %” (далі – Програма, Програми “Доступні кредити 5–7–9 %”) протягом бюджетного року та надання уповноваженими банками кредитів СП унеможливили здійснення Фондом прогнозних розрахунків сум часткової компенсації процентних ставок за кредитами СП на середньостроковий період (плановий та наступні за плановим два бюджетні періоди), що, зокрема, вплинуло на формування дефіциту коштів за Програмою.

Мінфіном складено звіти про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3501540 “Забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва” (далі – КПКВК 3501540) за 2021, 2022 і 2023 роки з порушенням вимог розділу III Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2002 р. № 1098, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21 січня 2003 р. за № 47/7368 (далі – Правила № 1098). Крім того, зазначені звіти містили результативні показники, не підтверджені офіційною державною статистичною, фінансовою та іншою звітністю, даними бухгалтерського, статистичного і

внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, чим не дотримано вимог пункту 6 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу України від 08 липня 2010 р. № 2456-VI (далі – Бюджетний кодекс). Відповідно до пункту 36 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу зазначене є порушенням бюджетного законодавства.

У паспорті за бюджетною програмою за КПКВК 1201450 “Забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва” (далі – КПКВК 1201450) на 2024 рік Мінекономіки не визначило як окремі напрями використання бюджетних коштів на державну підтримку за договорами кредитування, фінансового лізингу, факторингу згідно з Порядком надання фінансової державної підтримки суб'єктам підприємництва, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 р. № 28 (далі – Порядок № 28), та Порядком використання коштів державного бюджету, передбачених для забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 р. № 29 (далі – Порядок № 29), а також відповідні видатки на їх фінансування, чим не дотримано вимог пункту 5 розділу II Правил № 1098.

Мінекономіки (до 01.01.2024 Мінфіном) не визначено результативних показників, які характеризують хід реалізації бюджетних програм за КПКВК 3501540 (2021–2023 роки) і 1201450 (2024 рік), ступінь досягнення цілей державної політики, спрямованої на розвиток фінансового сектору, досягнення мети та виконання завдань бюджетної програми.

Мінфіном і Мінекономіки не забезпечено на належному рівні організації і здійснення внутрішнього контролю з питань надання державної підтримки СП.

Проведення моніторингу цільового використання кредитних коштів та відповідності СП критеріям прийнятності, визначеним Порядком № 28, покладено на уповноважені банки. Фондом не забезпечено контролю за регулярністю проведення уповноваженими банками такого моніторингу. Також Фондом не проводилась вибіркова перевірка СП та наданих їм кредитів на відповідність критеріям та іншим умовам, визначеним цим Порядком.

Надавачі державної допомоги звільнені під час дії воєнного стану від обов'язку повідомляти Антимонопольний комітет України про отриману ними державну допомогу, інформація про яку вноситься до Реєстру державної допомоги (складається та ведеться Антимонопольним комітетом України). Зазначене створює ризик надання СП неправдивої інформації про отриману ним державну допомогу та, як наслідок, створює можливість для неправомірної участі у Програмі.

Згідно з рішенням Рахункової палати від 24 вересня 2024 року № 42-2 (далі – Рішення) Фонду (лист від 04.10.2024 № 16-3432), Мінфіну (лист від 04.10.2024 № 16-3434) і Мінекономіки (лист від 04.10.2024 № 16-3433) надіслано Звіт про результати аудиту ефективності на тему “Державна фінансова підтримка бізнесу в умовах воєнного стану” (далі – Звіт), Рішення, а також план заходів реагування об'єктів контролю на Рішення.

Про результати здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) також поінформовано Верховну Раду України (лист від 04.10.2024 № 16-3431), відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслані до Кабінету Міністрів України (лист від 04.10.2024 № 16-3435).

Згідно зі статтею 36 Закону України “Про Рахункову палату” Фонд (лист від 15.11.2024 № 006/1128) і Мінфін (листи від 06.11.2024 № 14040-10-7/31993 і від 03.12.2024 № 14040-10-3/34974) поінформували про результати розгляду Рішення, заплановані та вжиті у зв’язку з цим заходи.

Мінекономіки не повідомило Рахункову палату про результати розгляду Рішення та заплановані у зв’язку з цим заходи.

Антимонопольний комітет України (лист від 13.11.2024 № 500-08/01-10957e) на виконання доручення Віце-прем’єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністра цифрової трансформації України від 18.10.2024 № 32228/1/1-24 опрацював Рішення у межах компетенції.

За підсумками заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) Рахункова палата для усунення виявлених недоліків загалом надала 11 рекомендацій (пропозицій), виконання яких підлягає контролю, у тому числі Мінфіну – 3, Мінекономіки – 3 та Фонду – 3 рекомендації (пропозиції).

Основні висновки, рекомендації (пропозиції) та заходи, що були та мають бути вжиті для усунення виявлених недоліків:

1. Висновки Рахункової палати:

Програма “Доступні кредити 5–7–9 %”, яка запроваджена у 2020 році та мала на меті спрощення доступу мікро- та малого бізнесу до банківського кредитування шляхом надання державної підтримки інвестиційних проєктів, виявилась ефективною і в умовах правового режиму воєнного стану. Програма реалізовувалась Фондом.

Для реалізації Програми Фондом укладено договори про співробітництво з 46 банками. Для здійснення часткової компенсації процентних ставок за наданими уповноваженими банками кредитами суб’єктам підприємництва з Державного бюджету України використано протягом 2021 року 3,8 млрд грн, упродовж 2022–2023 років та січня–травня 2024 року – 30,9 млрд гривень.

Для розширення напрямів та цілей підтримки, умов надання кредитів, участі більш широкого кола суб’єктів підприємництва в умовах подолання викликів, спричинених військовою агресією Російської Федерації проти України, Кабінетом Міністрів України внесено 18 змін до Порядку № 28.

За даними Звіту про фінансову стабільність (червень 2024 року) Національного банку України, схваленого Комітетом з фінансової стабільності, на початку червня 2024 року портфель субсидійованих Програмою позик від початку введення воєнного стану в Україні зріс більш ніж удвічі – до 129 млрд грн, що порівняно з 2021 роком більше на 83,3 відсотка.

Аудит засвідчив: починаючи з 24 лютого 2022 року до початку червня 2024 року за Програмою уповноваженими банками укладено 54 676 кредитних договорів на суму 218,6 млрд гривень.

Найбільший обсяг кредитів – 61,3 млрд грн (28,0 відс.) – надано суб'єктам підприємництва для поповнення обігових коштів, тоді як на інвестиційні цілі спрямовано 19,0 млрд грн (8,7 відсотка).

Кредитні кошти, спрямовані на антивоєнний напрям, становили 57,4 млрд грн (26,3 відс.), на підтримку посівної кампанії – 38,5 млрд грн (17,7 відсотка).

При цьому відбулося значне зміщення сегментів надання державної підтримки: від суб'єктів мікро- та малого підприємництва до середнього і великого.

Так, у 2021 році 97,5 відс. державної підтримки за Програмою отримали суб'єкти мікро- та малого підприємництва, тоді як у 2023 році – 41,8 відсотка.

Частка суб'єктів великого підприємництва зросла з 0,16 відс. у 2021 році до майже 40 відс. у 2023 році.

Протягом 2021–2023 років на державну підтримку у вигляді часткової/повної компенсації відсотків за кредитами, наданими суб'єктам підприємництва, спрямовано 26,8 млрд грн: на антикризові цілі – 10,9 млрд грн; антивоєнні – 6,4 млрд грн; рефінансування – 3,6 млрд грн; інвестиційні – 1,2 млрд грн; інші цілі – 4,7 млрд гривень. Найбільші обсяги підтримки надані за такими напрямками: сільське господарства – 12,9 млрд грн, оптова і роздрібна торгівля – 6,8 млрд грн, переробна промисловість – 4,1 млрд грн, інші напрями – 3,0 млрд гривень.

Обсяг наданої державної підтримки у 2023 році порівняно з 2021 роком зріс у 4 рази (з 3,8 до 15,7 млрд гривень).

За даними Державної податкової служби України, сформованими на запит Рахункової палати (із застосуванням статистичної вибірки), загальні надходження до державного і місцевих бюджетів суб'єктів підприємництва на початок червня 2024 року зросли майже на 13 відсотків.

За оцінкою представників Світового банку, Програма була ефективною з огляду на ефект мультиплікатора (скільки отримано на одну гривню компенсації відсотків). Світовим банком також зазначено про можливість розроблення додаткових даних для оцінки ефективності Програми, що потребуватиме розробки порядку (методології) її оцінки.

1.1. Аудит засвідчив, що Фонд, через який надавалась державна підтримка, не мав необхідної ІАС для обробки документів та інформації уповноважених банків та формування звітності.

1.1.1. Опрацювання Фондом значного обсягу інформації в ручному режимі спричинило окремі недоліки, зокрема:

невідповідність показників річного доходу та сегмента суб'єктів підприємництва створює ризики встановлення неправомірного розміру базової

і компенсаційної процентних ставок, завищення сум державної підтримки або недоотримання суб'єктами підприємництва компенсації відсотків;

ведення обліку заявок на поповнення рахунка умовного зберігання (ескроу), відкритого Фондом у відповідному уповноваженому банку, та розподілу сум виплати коштів за Програмою між уповноваженими банками свідчить про ризики виникнення технічних та арифметичних помилок, що може призвести до визначення та перерахування неправильної суми коштів на такий ескроу рахунок.

Крім того, використання уповноваженими банками показника середньої кількості працівників замість середньооблікової кількості штатних працівників під час визначення приросту робочих місць створює ризики неправильного його визначення та, як наслідок, неправомірної зміни компенсаційної ставки за кредитами, наданими суб'єктам підприємництва на інвестиційні цілі.

1.1.2. Звітність Фонду, що формується на основі показників звітності уповноважених банків, потребує уніфікації та спеціальної ІАС. Наявні в звітності помилки, неточності та невизначеність окремих показників призводили до викривлення показників звітності уповноважених банків, що надавалася до Фонду, та, відповідно, звітності Фонду, яка надавалася головному розпоряднику – Мінекономіки (до 01.01.2024 – Мінфін).

1.1.3. Порядком № 28 визначено умови щодо обмеження суми державної підтримки, отриманої суб'єктом підприємництва за останні три календарних роки. Водночас через введення в дію воєнного стану з квітня 2022 року зазначені обмеження не застосовуються.

Антимонопольним комітетом України відповідно до Закону України від 01 липня 2014 р. № 1555-VII “Про державну допомогу суб'єктам господарювання” (далі – Закон № 1555) складається та ведеться реєстр державної допомоги. Згідно з пунктом 5² розділу 9 “Прикінцеві та перехідні положення” Закону № 1555 з квітня 2022 року під час дії воєнного стану та протягом одного року після його припинення або скасування надавачі державної допомоги звільняються від обов'язку повідомлення про державну допомогу.

З 01 січня 2025 року передбачено відновлення обмеження та обов'язок надавачів подавати інформацію лише щодо державної допомоги, яка надається через Фонд.

За таких умов є ризик неправомірного надання державної підтримки за Програмою, оскільки уповноважені банки не володітимуть повною інформацією щодо отриманої суб'єктом підприємництва державної допомоги за останні три роки (у тому числі за іншими програмами), а дані реєстру державної допомоги такої інформації не міститимуть.

1.2. Через невідображення у звітності Фонду, що надається головному розпоряднику бюджетних коштів, даних щодо розгорнутої структури кредитного портфеля, прогнозних обсягів державної підтримки у розрізі кредитних договорів та структури заборгованості такої підтримки, а також неодноразове внесення змін до Порядку № 28 у частині доповнення новими

цілями та напрямками надання державної підтримки суб'єктам підприємництва та надання їм уповноваженими банками кредитів без обмежень, обсяг бюджетних асигнувань був недостатнім для покриття сум компенсації відсотків за кредитами.

Фонд не визначено одержувачем бюджетних коштів, відповідно, на нього не покладено обов'язку підготовки детальних розрахунків та обґрунтувань обсягів бюджетних коштів до бюджетних запитів за бюджетними програмами за КПКВК 3501540 і 1201450 на наступний рік та середньостроковий період, що суттєво вплинуло на оцінку потреби у фінансуванні Програми.

Без таких розрахунків Мінекономіки (до 01.01.2024 – Мінфін) як головний розпорядник бюджетних коштів не володіло інформацією щодо розгорнутої структури кредитного портфеля, прогнозних обсягів державної підтримки у розрізі кредитних договорів та структури заборгованості за нею.

Пропозиції Фонду щодо потреби фінансування бюджетних програм включалися Мінфіном до бюджетних запитів неповною мірою.

Зазначене, а також підвищений попит суб'єктів підприємництва на державну підтримку, введення Урядом нових пріоритетних напрямів протягом бюджетного року без розрахунку обсягів коштів на їх реалізацію, призвели до виникнення дефіциту фінансування Програми, який на 01.01.2024 становив 7,1 млрд гривень. У разі невжиття заходів з удосконалення Програми, за розрахунками Мінфіну, проведеними в березні 2024 року, до кінця 2024 року цей показник може становити 11,5 млрд гривень.

1.3. Мінекономіки (до 01.01.2024 – Мінфін) не визначило результативних показників, що характеризують хід реалізації бюджетних програм, ступінь досягнення цілей державної політики у відповідній сфері діяльності, досягнення мети та виконання завдань.

1.3.1. Визначені Мінфіном результативні показники в паспортах бюджетних програм за КПКВК 3501540 та Мінекономіки за КПКВК 1201450 не характеризують ходу реалізації бюджетних програм, ступеня досягнення цілей державної політики у відповідній сфері діяльності, досягнення мети та виконання завдань цих програм, не висвітлюють обсягу й якості надання публічних послуг, чим не дотримано пунктів 4 і 6 Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Мінфіну від 10 грудня 2010 р. № 1536 (у редакції наказу Мінфіну від 15 червня 2015 р. № 553), зареєстрованим у Мін'юсті 27 грудня 2010 р. за № 1353/18648 (далі – Загальні вимоги № 1536).

1.3.2. Мінекономіки (до 01.01.2024 – Мінфіном) не визначені результативні показники, що відповідають критерію “суспільна значимість”, встановленому Загальними вимогами № 1536: такі показники висвітлюють ефект, який отримують економіка та суспільство завдяки діяльності головного розпорядника, та дають можливість оцінити вплив на економічний та соціальний розвиток, ефективність надання публічних послуг.

1.3.3. Через неузгодженість термінів подання річної звітності уповноваженими банками до Фонду (до 15 числа третього місяця, що настає за звітним роком) та оприлюднення головними розпорядниками бюджетних коштів на своїх офіційних сайтах звітів про виконання паспортів бюджетних програм за звітний бюджетний період (не пізніше ніж 22 січня року, що настає за звітним роком) в окремих випадках показники є недостовірними для оцінки результатів Програми, чим не дотримано пункт 6 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу, що відповідно до пункту 36 частини першої статті 116 цього Кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

1.3.4. У паспорті на 2024 рік Мінекономіки не визначило як окремі напрями використання бюджетних коштів безпосередньо на фінансову державну підтримку за договорами кредитування, фінансового лізингу, факторингу відповідно до порядків №№ 28 і 29, а також відповідні видатки на їх фінансування, чим не дотримано вимог пункту 5 розділу II Правил № 1098.

1.4. Фондом не забезпечено контролю за регулярністю проведення уповноваженими банками моніторингу цільового використання кредитних коштів та відповідності суб'єкта підприємництва критеріям прийнятності, визначеним Порядком № 28. Вибіркова перевірка суб'єктів підприємництва та наданих їм кредитів щодо відповідності критеріям та іншим умовам, визначеним Порядком № 28, Фондом не проводилася.

Проведення моніторингу цільового використання кредитних коштів та відповідності суб'єкта підприємництва критеріям прийнятності, визначеним Порядком № 28, покладено на уповноважені банки.

Аудит засвідчив: проведення моніторингу цільового використання кредитних коштів та відповідності суб'єктів підприємництва критеріям прийнятності, визначеним Порядком № 28, фактично покладено на уповноважені банки, які мають здійснювати таку перевірку не рідше ніж раз на квартал (у період дії воєнного стану – раз на пів року) та не рідше разу на рік для кредитів фізичних осіб-підприємців.

Водночас у звітності уповноважених банків, що надається до Фонду, за окремими кредитними договорами немає даних щодо проведення такого моніторингу: за 2022 рік – за 2 156 договорами, у 2023 році – за 3 199 договорами.

Протягом 2021, 2023 років Фондом здійснено моніторинг цільового використання кредитних коштів та відповідності суб'єктів підприємництва критеріям прийнятності відповідно до Порядку № 28 лише щодо 180 кредитних справ у 12 банках, що становить 0,22 відс. загальної кількості кредитних справ (79 483 справи). У 2022 році такий моніторинг Фондом не проводився.

Вибіркова перевірка суб'єктів підприємництва та наданих їм кредитів щодо відповідності критеріям та іншим умовам Фондом не проводилася, чим не дотримано вимоги Порядку № 28.

1.5. Мінфіном і Мінекономіки не впроваджено елементів внутрішнього контролю з питань надання державної підтримки суб'єктам підприємства,

визначеним Основними засадами здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 1062 (далі – Основні засади № 1062).

Мінфіном не забезпечено здійснення належного внутрішнього контролю у Фонді, що не відповідає підпункту 81 пункту 4 Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 375.

Рада Фонду (2021–2023 роки) не приймала рішення щодо забезпечення впровадження у Фонді ефективної системи внутрішнього контролю.

Структурними підрозділами Мінфіну за КПКВК 3501540 і Мінекономіки за КПКВК 1201450, які визначені відповідальними виконавцями цих бюджетних програм, не здійснено опису внутрішнього середовища за цими КПКВК; ідентифікацію та оцінку ризиків за КВК 350 проведено у травні 2024 року, а за бюджетною програмою КПКВК 1201450 не визначено взагалі; не визначено способів реагування на ідентифіковані та оцінені ризики; у затверджених міністерствами планах реалізації заходів контролю ідентифікованих ризиків не передбачено основних заходів контролю та відповідальних виконавців за цими бюджетними програмами.

2. Рекомендації (пропозиції) Рахункової палати:

2.1. Мінфіну спільно з Мінекономіки розробити заходи щодо подолання дефіциту Програми “Доступні кредити 5–7–9 %” (термін виконання – до 01 березня 2025 року).

2.2. Мінфіну спільно з Фондом забезпечити внесення змін до форми звітності уповноважених банків за Програмою (додаток 8 до Типового договору про співробітництво з уповноваженими банками), передбачивши показники розгорнутої структури кредитного портфеля та боргу (термін виконання – до 01 грудня 2024 року).

2.3. Мінфіну забезпечити належне функціонування ефективної системи внутрішнього контролю у Фонді (термін виконання – до 01 березня 2025 року).

2.4. Мінекономіки спільно з Мінфіном та Фондом розробити порядок (методологію) оцінки Програми, в якому, зокрема, передбачити визначення результативних показників, що характеризують досягнення мети Програми, висвітлюють обсяг і якість надання фінансових послуг (термін виконання – до 01 березня 2025 року).

2.5. Мінекономіки передбачити в паспорті бюджетної програми за КПКВК 1201450 на 2025 рік окремі напрями використання бюджетних коштів безпосередньо на державну підтримку за договорами кредитування, фінансового лізингу, факторингу відповідно до порядків №№ 28 і 29 (термін виконання – протягом 45 днів з дня набрання чинності законом про Державний бюджет України).

2.6. Мінекономіки забезпечити здійснення внутрішнього контролю з питань надання державної підтримки суб'єктам підприємництва відповідно до вимог Основних засад № 1062 (термін виконання – до 01 березня 2025 року).

2.7. Фонду забезпечити розробку технічного завдання Інформаційно-аналітичної системи для обліку, систематизації та уніфікації звітності щодо процесів надання державної підтримки та моніторингу уповноваженими банками цільового використання кредитних коштів (термін виконання – до 01 лютого 2025 року).

2.8. Фонду забезпечити впровадження ІАС для обліку, систематизації та уніфікації звітності щодо процесів надання державної підтримки та моніторингу уповноваженими банками цільового використання кредитних коштів (термін виконання – до 01 січня 2026 року).

2.9. Фонду здійснити вибірккову перевірку суб'єктів підприємництва та наданих їм кредитів щодо відповідності критеріям та іншим умовам, визначеним Порядком № 28 (термін виконання – до 01 січня 2026 року).

2.10. Доручити Антимонопольному комітету України розглянути питання щодо підготовки пропозицій про внесення змін до Закону № 1555 в частині скасування звільнення надавачів державної допомоги від обов'язку повідомляти про нову та наявну державну допомогу.

2.11. Доручити Мінекономіки спільно з Мінфіном підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкт постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Порядку № 28 в частині впорядкування термінології шляхом заміни терміна “середня чисельність працівників” на термін “середньооблікова кількість штатних працівників”.

3. Перелік запланованих об'єктом контролю заходів:

Мінфін (лист від 06.11.2024 № 14040-10-7/31993 і від 03.12.2024 № 14040-10-3/34974) і Фонд (лист від 15.11.2024 № 006/1128) поінформували Рахункову палату про результати розгляду Звіту, заплановані у зв'язку з цим заходи згідно з Планом заходів реагування об'єктів контролю на Рішення.

щодо рекомендації 2.1:

розробити та надіслати на розгляд Уряду проєкт постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Порядку № 28, якими передбачено заходи щодо покращення таргетування СП, що отримують кредитування за Програмою “Доступні кредити 5–7–9%”, зокрема, впровадження вимог проведення уповноваженими банками поглибленої перевірки фактичного місцезнаходження виробничих потужностей у зоні високого воєнного ризику. (строк виконання – 01.03.2025);

щодо рекомендації 2.2:

Мінфін спільно з Фондом забезпечили внесення змін до форми звітності уповноважених банків за Програмою “Доступні кредити 5–7–9%”, передбачивши у додатку 8 до Типового договору про співробітництво з уповноваженими банками показники розгорнутої структури кредитного портфеля та боргу. Фонд листом від 27.11.2024 № 007/1159 повідомив уповноважені банки про відповідні зміни (строк виконання – 01.12.2024);

щодо рекомендації 2.3:

прийняття Наглядовою радою Фонду рішення (або наказу Мінфіну у разі, якщо Наглядова рада є неправоможною) щодо: затвердження оновлених політик Фонду, зокрема, інвестиційної політики, політики управління ризиками, політики управління конфліктами інтересів, антикорупційної політики; розгляду звіту головного ризик-менеджера про ідентифікацію та оцінку ризиків, яким визначено способи реагування на ідентифіковані та оцінені ризики, а також затвердження заходів контролю та моніторингу щодо ідентифікованих та оцінених ризиків; розгляду висновків зовнішнього аудиту та затвердження заходів за результатами його розгляду; затвердження оновлених положень про структурні підрозділи з контролю за дотриманням норм (комплаєнс), внутрішнього аудиту; утворення підрозділу внутрішнього аудиту Фонду або призначення окремої посадової особи для проведення внутрішнього аудиту; утворення підрозділу із контролю за дотриманням норм (комплаєнс) Фонду або призначення головного комплаєнс-менеджера (строк виконання – 01.03.2025);

щодо рекомендацій 2.4, 2.5 і 2.6 Мінекономіки не надано інформації про заплановані та вжиті заходи;

щодо рекомендації 2.7:

у межах Спільної декларації про наміри, яка укладена між Міністерством фінансів Німеччини та Міністерством фінансів України 01.06.2024, передбачено запуск проєкту з Посилення інфраструктури підтримки фінансування розвитку та відновлення в Україні (далі – Проєкт). У межах Проєкту передбачена грантова підтримка для Фонду, у тому числі для розробки та впровадження ІАС. У межах цього заходу Фонд спільно з консультативною компанією, яка буде відібрана Німецьким банком розвитку KfW, підготує технічне завдання, на підставі якого буде проведений міжнародний тендер з відбору ІТ компанії, яка буде розробляти ІАС (строк виконання – 01.02.2025);

щодо рекомендації 2.8:

ІТ компанія, яка буде відібрана за результатами міжнародного тендера, забезпечить спільно з Фондом розробку та впровадження ІАС для обліку, систематизації та уніфікації звітності щодо процесів надання державної підтримки та моніторингу уповноваженими банками цільового використання коштів (строк виконання – 01.01.2026);

щодо рекомендації 2.9:

відповідно до плану перевірок уповноважених банків за Програмою “Доступні кредити 5–7–9 %” на 2025 рік, який буде затверджений у грудні 2024 року, Фонд забезпечить вибіркочку перевірку суб’єктів підприємництва та наданих їм кредитів на відповідність критеріям та іншим умовам, визначеним Порядком № 28 (строк виконання – 01.01.2026);

щодо рекомендації 2.10:

Антимонопольний комітет України листом від 13.11.2024 № 500-08/01-10957е повідомив, що з метою забезпечення відновлення дії відповідних норм Закону № 1555 розроблено проєкт Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про державну допомогу суб’єктам господарювання” щодо подання

інформації про державну допомогу суб'єктам господарювання та відповідальності за порушення вимог законодавства про державну допомогу суб'єктам господарювання”, зареєстрований у Верховній Раді України 05.11.2024 (реєстр. № 12181). Зазначеним законопроектом пропонується внести зміни до Закону № 1555, зокрема, щодо удосконалення механізму подання інформації про державну допомогу, незначну державну допомогу та про державну допомогу, надану під час дії воєнного стану та протягом одного року після його припинення або скасування, визначення відповідальності за порушення вимог законодавства про державну допомогу суб'єктам господарювання з метою забезпечення проведення моніторингу державної допомоги суб'єктам господарювання, здійснення контролю за допустимістю такої допомоги для конкуренції. Також повідомлено, що вживаються заходи, щодо відновлення дії окремих положень Закону № 1555, зокрема, у частині скасування звільнення надавачів державної допомоги від обов'язку повідомляти про нову й наявну державну допомогу з урахуванням умов воєнного стану та удосконалення механізму подання інформації про державну допомогу;

щодо рекомендації 2.11 Мінекономіки не надано інформації про заплановані та вжиті заходи.

4. Висновки щодо реалізованих об'єктами контролю заходів:

Плани заходів об'єктів контролю передбачають виконання всіх рекомендацій, наданих Рахунковою палатою.

Оцінивши надану інформацію та вивчивши документи, які підтверджують виконання рекомендацій (пропозицій), Рахункова палата дійшла висновку, що об'єкти контролю:

- виконали одну рекомендацію (пропозицію) (зазначена в пункті 2.2);
- розпочали виконання шести рекомендацій(пропозицій);
- не розпочали виконання чотирьох рекомендацій (пропозицій) – інформації про заплановані та вжиті заходи об'єктом контролю не надано

Статус впровадження рекомендацій (пропозицій) детально оцінено у додатку до цього інформаційного повідомлення.

Рахункова палата контролюватиме виконання рекомендацій (пропозицій) та інформуватиме суспільство про стан їх виконання.

Додаток: Оцінка впровадження рекомендацій (пропозицій) за результатами аудиту ефективності на тему “Державна фінансова підтримка бізнесу в умовах воєнного стану” на 9 арк.

Голова Рахункової палати

Ольга ПІЩАНСЬКА

Додаток
до Інформаційного повідомлення
про виконання рішення Рахункової палати
від 24 вересня 2024 року № 42-2

**Оцінка впровадження рекомендацій (пропозицій)
за результатами аудиту ефективності на тему “Державна фінансова підтримка бізнесу в умовах воєнного стану”**

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
1	Мінфіну спільно з Мінекономіки розробити заходи щодо подолання дефіциту Програми “Доступні кредити 5–7–9 %”	Планом заходів реагування Мінфіну на рішення Рахункової палати від 24.09.2024 № 42-2 (далі – План заходів Мінфіну) передбачено розробка та надсилання на розгляд Уряду проекту постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Порядку № 28, якими передбачено заходи щодо покращення таргетування СП, що отримують кредитування за Програмою “Доступні кредити 5–7–9 %”, зокрема, впровадження вимог проведення уповноваженими банками поглибленої перевірки фактичного місцезнаходження виробничих потужностей у зоні високого	–	Розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
		воєнного ризику. Дата впровадження рекомендації – 01.03.2025		
2	Мінфіну спільно з Фондом забезпечити внесення змін до форми звітності уповноважених банків за Програмою (додаток 8 до Типового договору про співробітництво з уповноваженими банками), передбачивши показники розгорнутої структури кредитного портфеля та боргу	Мінфін спільно з Фондом забезпечили внесення змін до форми звітності уповноважених банків за Програмою “Доступні кредити 5–7–9 %”, передбачивши у додатку 8 до Типового договору про співробітництво з уповноваженими банками показники розгорнутої структури кредитного портфеля та боргу. Фонд листом від 27.11.2024 № 007/1159 повідомив уповноважені банки про відповідні зміни	–	Виконано
3	Мінфіну забезпечити належне функціонування ефективної системи внутрішнього контролю у Фонді	Планом заходів Мінфіну передбачено прийняття Наглядовою радою Фонду рішення (або наказу Мінфіну у разі, якщо Наглядова рада є неправоможною) щодо: затвердження оновлених політик Фонду, зокрема, інвестиційної політики, політики управління ризиками, політики управління конфліктами інтересів, антикорупційної політики;	–	Розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
		<p>розгляду звіту головного ризик-менеджера про ідентифікацію та оцінку ризиків, яким визначено способи реагування на ідентифіковані та оцінені ризики, а також затвердження заходів контролю та моніторингу ідентифікованих та оцінених ризиків;</p> <p>розгляду висновків зовнішнього аудиту та затвердження заходів за результатами цього розгляду;</p> <p>затвердження оновлених положень про структурні підрозділи з контролю за дотриманням норм (комплаєнс), внутрішнього аудиту;</p> <p>утворення підрозділу внутрішнього аудиту Фонду або призначення окремої посадової особи для проведення внутрішнього аудиту;</p> <p>утворення підрозділу із контролю за дотриманням норм (комплаєнс) Фонду або призначення головного комплаєнс-менеджера.</p> <p>Дата впровадження рекомендації – 01.03.2025</p>		

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
4	Мінекономіки спільно з Мінфіном та Фондом розробити порядок (методологію) оцінки Програми, в якому, зокрема, передбачити визначення результативних показників, що характеризують досягнення мети Програми, висвітлюють обсяг і якість надання фінансових послуг (термін виконання – до 01 березня 2025 року)	Мінекономіки не надано інформацію про результати розгляду Рішення, заплановані та вжиті заходи	–	Не розпочато
5	Мінекономіки передбачити в паспорті бюджетної програми за КПКВК 1201450 на 2025 рік окремі напрями використання бюджетних коштів безпосередньо на державну підтримку за договорами кредитування, фінансового лізингу, факторингу відповідно до порядків №№ 28 і 29 (термін виконання – протягом 45	Мінекономіки не надано інформацію про результати розгляду Рішення, заплановані та вжиті заходи	–	Не розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
	днів з дня набрання чинності законом про Державний бюджет України)			
6	Мінекономіки забезпечити здійснення внутрішнього контролю з питань надання державної підтримки суб'єктам підприємництва відповідно до вимог Основних засад № 1062 (термін виконання – до 01 березня 2025 року)	Мінекономіки не надано інформацію про результати розгляду Рішення, заплановані та вжиті заходи	–	Не розпочато
7	Фонду забезпечити розробку технічного завдання Інформаційно-аналітичної системи для обліку, систематизації та уніфікації звітності щодо процесів надання державної підтримки та моніторингу уповноваженими банками цільового використання кредитних коштів	Планом заходів реагування Фонду на рішення Рахункової палати від 24.09.2024 № 42-2 (далі – План заходів Фонду) передбачено, що у межах Спільної декларації про наміри, яка укладена між Міністерством фінансів Німеччини та Міністерством фінансів України 01.06.2024, передбачено запуск проєкту з Посилення інфраструктури підтримки фінансування розвитку та відновлення в Україні (далі – Проєкт). У межах Проєкту передбачена	–	Розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
		грантова підтримка для Фонду, у тому числі для розробки та впровадження ІАС. У межах цього заходу Фонд спільно з консультаційною компанією, яка буде відібрана Німецьким банком розвитку KfW, підготує технічне завдання, на підставі якого буде проведений міжнародний тендер з відбору ІТ компанії, яка буде розробляти ІАС. Дата впровадження рекомендації – 01.02.2025		
8	Фонду забезпечити впровадження Інформаційно-аналітичної системи для обліку, систематизації та уніфікації звітності щодо процесів надання державної підтримки та моніторингу уповноваженими банками цільового використання кредитних коштів (термін виконання – до 01 січня 2026 року)	Для впровадження цієї рекомендації Фонд повідомив, що ІТ компанія, яка буде відібрана за результатами міжнародного тендера, забезпечить спільно з Фондом розробку та впровадження ІАС для обліку, систематизації та уніфікації звітності щодо процесів надання державної підтримки та моніторингу уповноваженими банками цільового використання коштів. Дата впровадження рекомендації – 01.01.2026	–	Розпочато
9	Фонду здійснити вибіркову перевірку суб'єктів	Планом заходів Фонду визначено, що відповідно до плану перевірок уповноважених	–	Розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
	підприємництва та наданих їм кредитів щодо відповідності критеріям та іншим умовам, визначеним Порядком № 28	банків за Програмою “Доступні кредити 5–7–9 %” на 2025 рік, який буде затверджений у грудні 2024 року, Фонд забезпечить вибірково перевірку суб’єктів підприємництва та наданих їм кредитів щодо відповідності критеріям та іншим умовам, визначеним Порядком № 28. Дата впровадження рекомендації – 01.01.2026		
10	Доручити Антимонопольному комітету України розглянути питання щодо підготовки пропозицій про внесення змін до Закону України “Про державну допомогу суб’єктам господарювання” від 01 липня 2014 року № 1555-VII (далі – Закон № 1555) в частині скасування звільнення надавачів державної допомоги від обов’язку повідомляти про нову та наявну державну допомогу	Антимонопольний комітет України повідомив (лист від 13.11.2024 № 500-08/01-10957e), що з метою забезпечення відновлення дії відповідних норм Закону № 1555 розроблено проєкт Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про державну допомогу суб’єктам господарювання” щодо подання інформації про державну допомогу суб’єктам господарювання та відповідальності за порушення вимог законодавства про державну допомогу суб’єктам господарювання”, зареєстрований у Верховній Раді України 05.11.2024 (реєстр. № 12181). Зазначеним законопроектом пропонується внести зміни до	–	Розпочато

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
		<p>Закону № 1555, зокрема, щодо удосконалення механізму подання інформації про державну допомогу, незначну державну допомогу та про державну допомогу, надану під час дії воєнного стану та протягом одного року після його припинення або скасування, визначення відповідальності за порушення вимог законодавства про державну допомогу суб'єктам господарювання з метою забезпечення проведення моніторингу державної допомоги суб'єктам господарювання, здійснення контролю за допустимістю такої допомоги для конкуренції. Також повідомлено, що вживаються заходи щодо відновлення дії окремих положень Закону № 1555, зокрема, у частині скасування звільнення надавачів державної допомоги від обов'язку повідомляти про нову й наявну державну допомогу з урахуванням умов воєнного стану та удосконалення механізму подання інформації про державну допомогу</p>		

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
11	Доручити Мінекономіки спільно з Мінфіном підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Кабінетові Міністрів України проект постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Порядку № 28 у частині впорядкування термінології шляхом заміни терміна “середня чисельність працівників” на термін “середньооблікова кількість штатних працівників”	Мінекономіки інформацію про заплановані заходи не надано		Не розпочато

